

Uchwała Nr 1/2010

Zebrania Wiejskiego Sołectwa Borek Szlachecki

z dnia 16.05.2010

w sprawie: przyjęcia „Planu Odnowy Miejscowości Borek Szlachecki na lata 2010 - 2017”

Działając na podstawie Statutu Sołectwa Borek Szlachecki §6 pkt. 1, art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z dnia 2001 r., Nr 142, poz. 1591 z późn. zm.) oraz § 10 ust. 2 lit. „a” Rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 14 lutego 2008 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach działania „Odnowa i rozwój wsi” objętego PROW na lata 2007-2013 (Dz.U.Nr38, poz.220 z późn. zm)

Zebranie Wiejskie Sołectwa Borek Szlachecki uchwała co następuje:

§1

Uchwała się przyjęcie planu odnowy wsi pt. „Plan Odnowy Miejscowości Borek Szlachecki na lata 2010 - 2017 ” stanowiący załącznik nr 1 do niniejszej uchwały.

§2

Wykonanie uchwały powierza się Sołtysowi Sołectwa Borek Szlachecki, który jest zobowiązany do przekazania „Planu Odnowy Miejscowości Borek Szlachecki na lata 2010 - 2017” Burmistrzowi Miasta i Gminy Skawina celem przedłożenia Radzie Miejskiej w Skawinie do zatwierdzenia.

§3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia

Sołectwo Borek Szlachecki
SOŁTYS
GMINA SKAWINA
S. J.

Załącznik Nr 1
do Uchwały Nr
Rady Miejskiej w
Skawinie
z dnia

Plan Odnowy Miejscowości

Borek Szlachecki

NA LATA 2010 – 2017

Gmina Skawina

Powiat krakowski

Województwo małopolskie

Borek Szlachecki 2010

PLAN ODNOWY MIEJSCOWOŚCI BOREK SZLACHECKI

Spis treści

Wstęp

1. Charakterystyka miejscowości Borek Szlachecki

2. Inwentaryzacja zasobów służących odnowie miejscowości

3. Ocena mocnych i słabych stron miejscowości Borek Szlachecki

4. Cele

5. Opis planowanych zadań inwestycyjnych i przedsięwzięć aktywizujących społeczność lokalną w okresie 2010-2017

Podsumowanie

Wstęp

Rozwój i odnowa obszarów wiejskich stanowi kluczowe wyzwanie dla Polski w okresie integracji z Unią Europejską. Zasadniczym celem jest wzmocnienie działań służących zmniejszaniu dysproporcji i różnic w poziomie rozwoju obszarów wiejskich w stosunku do terenów miejskich.

Plan odnowy miejscowości jest jednym z najważniejszych elementów odnowy wsi, jej rozwoju oraz poprawy warunków pracy i życia mieszkańców. W Planie mieszkańcy wsi określają własne zasoby (co wyróżnia naszą wieś, kim są mieszkańcy, jakie tradycje pielęgnują, jaki wygląd ma miejscowość, jaką posiadamy infrastrukturę) i potrzeby (co nam najbardziej przeszkadza, jakie są dla nas najistotniejsze działania inwestycyjne, społeczne, dla dzieci i młodzieży, jak poprawić wizerunek naszej miejscowości). Uwarunkowania Planu odnowy miejscowości polegają na tym, że ma on zdecentralizowany, lokalny charakter, obejmuje ograniczony teren jednej miejscowości i przygotowywany jest (przy udziale przedstawicieli gminy) z inicjatywy i przez mieszkańców miejscowości. Specyfika planu polega na tym, że jest on ukierunkowany na zagadnienia cywilizacyjno - kulturowe, koncentruje się na prostych, lokalnych przedsięwzięciach, które prowadzić mają do poprawy standardu i jakości życia mieszkańców.

Celem planu jest podtrzymanie lub odtworzenie atrakcyjności wsi jako miejsca zamieszkania i zaplanowanie oraz przeprowadzenie tego w sposób oczekiwany i popierany przez lokalną społeczność. Jest to szczególnie ważne w dzisiejszej sytuacji, gdy miasta oferują konkurencyjną alternatywę zamieszkania, a rolnictwo traci swą atrakcyjność jako źródło utrzymania, co prowadzi m.in. do migracji młodych ludzi, szczególnie tych lepiej wykształconych ze wsi do miasta. Idea odnowy wsi wyrasta z przekonania, że odnowiona, doinwestowana i ożywiona kulturowo wieś odzyska swoją atrakcyjność jako miejsce zamieszkania. Zapewni ona swoim mieszkańcom godziwy standard i jakość życia oraz zdoła zatrzymać młodzież na miejscu, nie jako „mini-miasto”, wysoko zurbanizowane i konkurujące z ośrodkami miejskimi bogactwem oferty, ale właśnie jako „nowa wieś”, nowoczesna, lecz ceniąca i zachowująca swój wiejski charakter i kulturową specyfikę. Plan odnowy ma więc charakter „planu małych kroków”, które podejmowane przez mieszkańców przy finansowym i organizacyjnym wsparciu gminy, doprowadzić mają do trwałej poprawy miejscowych warunków życia.

Plan Odnowy Miejscowości Borek Szlachecki obejmuje swoim zasięgiem obszar tej miejscowości. Niniejsze opracowanie zawiera charakterystykę miejscowości, inwentaryzację zasobów służącą ujęciu stanu rzeczywistego, analizę SWOT czyli mocne i słabe strony miejscowości, planowane kierunki rozwoju oraz przedsięwzięcia wraz z szacunkowym kosztem i okresem realizacji.

Plan Odnowy Miejscowości stanowi więc nie tylko plan działań, ale przede wszystkim jest swoistą deklaracją mieszkańców do podjęcia wysiłków na rzecz poprawy jakości życia w swojej miejscowości. Jakość życia mieszkańców, obok inwestycji zewnętrznych, zależy bowiem również od ludzkiej aktywności, umiejętności współpracy i pozytywnego myślenia.

Dokument został opracowany przez społeczność wsi Borek Szlachecki przy współpracy i merytorycznym wsparciu Zespołu ds. pozyskiwania środków zewnętrznych Urzędu Miasta i Gminy w Skawinie oraz Lokalnej Grupy Działania „Blisko Krakowa”. W pracach nad planem uczestniczyli Sołtys, Przedstawiciele Rady Sołeckiej, Koła Gospodyń Wiejskich, Stowarzyszenia Nasze Miasto Nasza Gmina, Ludowego Klubu Sportowego „Borkowianka”, Komitetu Bezpieczna Droga 44, Zespołu Muzycznego Audiomachina oraz Dyrektor Zespołu Placówek Oświatowych i mieszkający w Borku radni.

Plan Odnowy Miejscowości jest zgodny z następującymi dokumentami strategicznymi:

- **Strategią Rozwoju Gminy Skawina na lata 2003-2013**

Cele strategiczne:

1. Tworzenie warunków dla przyspieszonego rozwoju gospodarczego gminy.
2. Tworzenie warunków dla podniesienia standardu i jakości życia mieszkańców.
3. Osiągnięcie europejskich standardów w zakresie ochrony środowiska i infrastruktury komunalnej.

- **Strategią Rozwoju Powiatu Krakowskiego na lata 2008-2013**

Cel strategiczny 1: Poprawa stanu środowiska naturalnego na terenie powiatu

Cel strategiczny 2: Poprawa dostępności komunikacyjnej powiatu

Cel strategiczny 5: Rozwój turystyki z wykorzystaniem walorów przyrodniczych i kulturowych powiatu

Cel strategiczny 8: Wzmacnianie działań z zakresu ochrony i promocji zdrowia

Cel strategiczny 9: Zwiększenie efektywności i skuteczności systemu edukacyjnego na terenie powiatu

Cel strategiczny 10: Podniesienie poziomu bezpieczeństwa mieszkańców powiatu

Cel strategiczny 11: Zwiększenie ochrony i opieki nad zabytkami

Cel strategiczny 12: Wspieranie integracji kulturalnej mieszkańców powiatu

- **Strategią Rozwoju Województwa Małopolskiego na lata 2007–2013**

II Cel Strategiczny: Stworzenie warunków dla wszechstronnego rozwoju społecznego i wysokiej jakości życia

- **Lokalną Strategią Rozwoju na lata 2009-2015 Blisko Krakowa dla obszaru gmin: Czernichów, Mogilany, Skawina, Świątniki Górne**

Cel 1. Dobre warunki sprzyjają aktywności kulturalnej, sportowej i rekreacyjnej mieszkańców.

Cel 2. Warunki sprzyjające aktywności społecznej.

Cel 3. Społeczność lokalna świadoma dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego obszaru.

1. Charakterystyka miejscowości Borek Szlachecki

1.1. Położenie miejscowości, przynależność administracyjna, powierzchnia, liczba ludności.

Borek Szlachecki to duża wieś położona w środkowej części Gminy Skawina, która wchodzi w skład powiatu krakowskiego i województwa małopolskiego.

Borek Szlachecki sąsiaduje od wschodu ze Skawiną, od zachodu z Zelczyną i Ochodzą od północy z Kopanką oraz od południa z Rzozowem i Krzęcinem.

Borek Szlachecki zajmuje powierzchnię 413,4 ha (4,1 % obszaru Gminy), a zamieszkuje go 1276 mieszkańców¹. Wieś posiada bardzo korzystne połączenie komunikacyjne ze Skawiną i Krakowem. Przez wieś przebiega Droga Krajowa nr 44 Kraków - Oświęcim, po której kursuje linia MPK oraz prywatni przewoźnicy. Droga ta zyskała w ostatnich latach na znaczeniu w związku z rozwojem gospodarczym regionu oraz rozwojem osadnictwa w położonych wzdłuż niej miejscowościach.

W miejscowości znajduje się stacja PKP na której zatrzymują się pociągi kursujące na trasie Kraków-Oświęcim.

Mapa nr.1 Podział Gminy Skawina na sołectwa

¹ Stan na 17.03.2010

Obszar należący do Borku Szlacheckiego rozciąga się między Wisłą do której przylega na krótkim odcinku koło przysiółka Przeryta, a stokami wzniesień Pogórza Wielickiego. Wieś przedzielona jest na dwie połowy przez drogę i linię kolejową łączące Kraków z Oświęcimiem oraz przez Kanał Łączany-Skawina. Wszystkie te trzy równoleżnikowo przebiegające elementy topograficzne w sposób wyraźny oddzielają dwa zasadniczo różniące się typy krajobrazu i sposoby zagospodarowania terenu wsi.

Północna część wsi pod względem fizjograficznym obejmuje terasę zalewową Wisły w zapadlisku podkarpackim, czego wyraźne ślady widnieją w suchych obniżeniach starorzeczy Wisły. Część ta jest całkowicie przekształcona wskutek lokalizacji hałd, osadników, magazynów, nadziemnych rurociągów Elektrowni „Skawina”, a także kanału Łączany-Skawina, wraz z służą kanałową w Borku Szlacheckim. Przeciwnieństwem północnej, jest południowa część wsi, wspinająca się na łagodne, północne stoki progu Pogórza Wielickiego, dość bogato urzeźbione, ale bezleśne. Przez środek Borku Szlacheckiego przebiega głęboki wąwóz, którego dnem płynie niewielki potok. Na obu zboczach wąwozu stoją zabudowania wsi.

1.2. Historia miejscowości ze szczególnym uwzględnieniem wydarzeń mających wpływ na powstanie układu przestrzennego.

Pierwsza, ale pośrednia wiadomość o wsi, pochodzi z 1335 roku. Opat klasztoru Benedyktynów w Tyńcu lokował wówczas sąsiednią wieś Rzozów, a określając jej granice, dzisiejszy Borek nazwał „wsią Wenera”. W 1357 r. właścicielem tej wsi Wenera był niejaki Dzierżko. Wkrótce z niewyjaśnionych przyczyn wieś zmieniła nazwę na Borek, której użyto w dokumencie z 1449 r. Borek to najprawdopodobniej zdrobnienie od boru. Jak nietrudno się domyślić, kilkaset lat temu znaczny obszar dzisiejszej miejscowości zajmowały lasy. Dopiero w XIX wieku dodano do niej przymiotnik szlachecki. Wieś od samego początku należała do szlachty, lecz przez dłuższe okresy brak jest bliższych wiadomości o jej właścicielach. W XVI wieku jako właściciela wymieniano Przedboriusa Zilczyńskiego z Zelczyny, później należał do Jana Milanowskiego. W drugiej połowie XVIII w. Borek był równocześnie w posiadaniu czterech dziedziców, z których każdy miał osobny dwór, największy należał do Ignacego Zakrzewskiego. Wszystkie znajdowały się w zachodniej części dzisiejszej wsi.

W pierwszej połowie XIX w. dobra Borkowskie zostały ponownie scalone. Początkowo należały do Antoniego Weydy, później do rodziny Siedleckich, by pod koniec XIX w. trafić w ręce barona Andrzeja Konopki. Cały majątek obejmował wówczas około 200 hektarów. W 1884 r. przez Borek przeprowadzono linię kolejową łączącą Kraków z Oświęcimiem. W okresie międzywojennym panem włości Borkowskich był Stefan Schmidt.

W 1945 r. majątek dworski został upaństwowiony, a następnie rozparcelowany. Wraz z zespołem dworskim otrzymała go Rolnicza Spółdzielnia Produkcyjna „Przełom”, później przemianowana na Rolniczą Spółdzielnię Wytwórczą.

Czasy powojenne to okres rozwoju miejscowości, związany z powstawaniem w sąsiedztwie dużych zakładów przemysłowych (Huty Aluminium, Elektrowni „Skawina”), gdzie znalazło zatrudnienie wielu mieszkańców wsi.

W 2009 r. na zebraniu wiejskim mieszkańcy Borku Szlacheckiego podjęli uchwałę dotyczącą przesunięcia granic miejscowości przed kanał i przekazanie części Borku Szlacheckiego zlokalizowanej za kanałem sąsiedniej miejscowości Kopanka. Przyczyną tej decyzji były postulaty i prośby mieszkańców regionu Kopanka – Przerzyta, związane z nowym Miejscowym Planem Zagospodarowania Przestrzennego.

1.3. Określenie przestrzennej struktury miejscowości.

Borek Szlachecki nie ma jednego wyraźnego centrum. Dzieli się na kilka obszarów dość gęstej zabudowy, połączonych gęstą siecią dróg lokalnych. Przed kilkudziesięciu laty funkcję centrum w pewnym sensie spełniał pałacyk przed stacją kolejową. Obecnie ze względu na likwidację znajdującego się na jego terenie punktu handlowego, ograniczenie połączeń kolejowych i degradację całego budynku nie odgrywa on już takiej roli.

Obecnie wyraźniejszym centrum, choć bez placu, skweru (ławki, alejki itp.) są okolice szkoły, w której pobliżu znajduje się również odrestaurowany budynek dworu (w którym mieści się siedziba firmy „Gomibud”). Obszar ten, położony na południe od drogi krajowej, jest również miejscem intensywnego rozwoju zabudowy jednorodzinnej. To swoiste centrum wsi nawiązuje do tradycyjnego układu w którym centrum miejscowości stanowił Dwór wraz z towarzyszącym mu folwarkiem.

Drugą dominantą przestrzenną jest charakterystyczna bryła kościoła z dwoma wieżami, usytuowana w niedalekiej odległości od drogi krajowej.

2. Inwentaryzacja zasobów służących odnowie miejscowości

2.1. Zasoby przyrodnicze

Na terenie miejscowości nie występują obszary prawnie chronione. Najbliższe potencjalne siedliskowe obszary Europejskiej Sieci Ekologicznej Natura 2000 to „Skawińsko – Tyniecki Obszar Łąkowy” oddalone są o kilka kilometrów od Borku Szlacheckiego.

Niedaleko miejscowości znajduje się kilkadziesiąt hektarów obszarów przemysłowych i terenów używanych do składowania odpadów przemysłowych i komunalnych. Przy północno – zachodniej granicy wsi zlokalizowany jest ponad 50 ha obszar byłego składowiska odpadów paleniskowych Elektrowni Skawina. Wzdłuż zachodniej granicy miejscowości rozciąga się duży teren czynnego, niezabezpieczonego i niezrekultywowanego wysypiska odpadów komunalnych. Tereny te w znacznym stopniu oddziałują na stan środowiska naturalnego.

Przez wieś w dość głębokim wąwozie przepływa potok, którego brzegi są miejscami zadrzewione. Wokół dworu na powierzchni ok. 1,5 hektarów zachowały się resztki starodrzewia parkowego, między innymi kilka modrzewi.

2.2. Dziedzictwo kulturowe

- **Zespół Dworsko – Folwarczny**, powstały po scaleniu dóbr w XIX wieku. Zlokalizowany jest w we wschodniej części miejscowości. Obecny parterowy budynek Dworu został zbudowany na początku XX w., ale w wyniku kilku późniejszych przeróbek utracił wartość zabytkową. Wokół na powierzchni ok. 1,5 hektarów zachowały się niktłe resztki starodrzewia parkowego.

Po wojnie budynek wraz z otaczającym go terenem należał Rolniczej Spółdzielni Produkcyjnej „Przełom”. Obecnie budynek jest prywatną własnością.

- **Zabytkowa Kapliczka św. Izydora** typu kubaturowego, wpisana do rejestru Zabytków

Województwa Małopolskiego, zbudowana w drugiej połowie XIX wieku. Wzniesiona na rzucie prostokąta, murowana z cegły, nakryta dwuspadowym dachem, krytym dachówką. W szczycie znajduje się wnęka, w której umieszczono figurkę świętego Jana Nepomucena. Dach kapliczki zwieńczony jest kutym krzyżem z promieniami pomiędzy ramionami. Odrzwia jednoskrzydłowe, w połowie żelazna krata z krzyżujących się prętów. Wewnątrz kapliczki znajduje się polichromowana płaskorzeźba z

przedstawieniem Piety pod krzyżem z aniołami po bokach, a po lewej stronie przedstawiająca klęczącą Marię Magdalenę całującą dłoń Chrystusa. Pierwszymi właścicielami kapliczki byli państwo Jan i Zofia Boroń. Później zmieniała ona kilkakrotnie właściciela.

Przy kapliczce raz w roku, w jeden z dni krzyżowych przed świętem Wniebowstąpienia Pańskiego odbywa się Msza Święta.

- **Krzyż przydrożny**, drewniany stanowiący dużą wartość symboliczną i sentymentalną dla mieszkańców miejscowości. W miejscowości nie zachowały się niestety , kapliczki wieszane na drzewach, które były w co najmniej kilku miejscach jeszcze przed kilkudziesięcioma laty. Stanowiły one zarówno widome znaki wiary mieszkańców wsi, jak i też były dowodami podziękowań i prośb. Były to najczęściej kapliczki maryjne – wieś od wieków znajdowała się pod silnym wpływem znanego, zlokalizowanego 20 km od Borku sanktuarium maryjnego w Kalwarii Zebrzydowskiej. Do dzisiaj jest to cel, organizowanych od lat pielgrzymek parafialnych.

2.3. Obiekty i tereny

- **kanal i śluza** - W latach 1955-58 zbudowano kanał prowadzący z Łączan do Skawiny. Trasa kanału prowadzi skrajem południowej terasy Wisły przez miejscowości: Łączany, Chrząstowice, Brzeźnica, Jaśkowice, Wielkie Drogi, Zelczyna, Borek Szlachecki i Kopanka, gdzie znajduje się wylot kanału do

Wisły. Przebieg tej drogi wodnej nawiązuje do zaprojektowanego już na początku XX w. kanału, mającego połączyć Dunaj z Wisłą i Dniestrem. Omawiany odcinek kanału o długości 15,7 km zbudowano dla doraźnych potrzeb chłodzenia uruchamianej równocześnie z nim Elektrowni „Skawina”. Biorąc pod uwagę możliwość wykorzystania kanału dla żeglugi barek o ładowności 1000 ton, uwzględniono odpowiednie dla tego celu parametry, w tym głębokość wody 2 m, a w Borku szlacheckim wybudowano śluzę kanałową o największej w Polsce głębokości 12 m. Tak duży spad wynikł z połączenia projektowanych wcześniej dwóch śluz komorowych. Obecnie kanał jest nieużywany, w przeszłości służył głównie do celów przemysłowych, ale również był wykorzystywany do funkcji turystyczno – rekreacyjnych (wycieczki statkiem).

- **osadniki Elektrowni „Skawina”** – pierwsze hałdy i osadniki odpadów poprodukcyjnych (popiołów, żużla itp.) zlokalizowano w pobliżu granic wsi Kopanki i oddzielono od okolicznego terenu wysokimi wałami ziemnymi. Po kilku latach wielokrotnie większe 3 osadniki powstały na terenach Borku Szlacheckiego oraz sąsiadującej z nim od zachodu wsi Ochodza. Łącznie pokryły one około 70 hektarów ziemi uprawnej, łąk i pastwisk.

2.4 Infrastruktura społeczna, infrastruktura techniczna, gospodarka i rolnictwo

2.4.1. infrastruktura techniczna i drogowa

Wieś jest w całości zwodociągowana i zgazyfikowana. Brak jest natomiast kanalizacji sanitarnej. Przez miejscowość przebiegają dwie ważne drogi strategiczne. Krajowa 44 oraz powiatowa K1939 Borek Szlachecki - Wola Radziszowska, która w Rzozowie łączy się z drogą wojewódzką 953 (Skawina-Kalwaria Zebrzydowska). Stan infrastruktury obydwu dróg wymaga działań inwestycyjnych. Na drodze krajowej zakończony został I etap jej przebudowy, polegający na kompleksowej wymianie nawierzchni. Wpłynęło to na znaczne ograniczenie hałasu i zmniejszenie wstrząsów, które powodowały pękanie ścian domów usytuowanych wzdłuż drogi. Zmiana nawierzchni poprawiła też komfort jazdy, natomiast przeprowadzony remont poboczy nie do końca rozwiązał podniesienie bezpieczeństwa pieszych użytkowników drogi, dla których droga jest jedynym ciągiem komunikacyjnym na doście do sklepu, szkoły, kościoła czy lekarza. Wzdłuż drogi pobocza są zbyt wąskie, zachodzi potrzeba wybudowania po obu stronach chodników. Aby poprawić płynność ruchu celowa wydaje się budowa zatoczek autobusowych, a jeżeli natężenie ruchu będzie nadal wzrastać montaż ekranów akustycznych minimalizujących hałas oraz sygnalizacji świetlnej przy przejściach dla pieszych. Droga powiatowa łącząca Rzozów z Borkiem Szlacheckim jest w dużo gorszym stanie. Nie remontowana przez wiele lat, wymaga wymiany nawierzchni asfaltowej. Dotychczas prace koncentrowały się tylko na doraźnym łataniu dziur. Brak jest poboczy, chodników i oświetlenia. Zgodnie z planem przestrzennego zagospodarowania wzdłuż drogi budowane są nowe domy, wybudowane zostało boisko sportowe „Borkowianka” oraz cmentarz parafialny, wspólny dla mieszkańców Borku Szlacheckiego i Rzozowa, dlatego tak ważna wydaje się konieczność poprawy stanu tej drogi i zapewnienie bezpieczeństwa jej użytkownikom.

2.4.2 Infrastruktura społeczna

- Zespół Placówek Oświatowych

Przed powstaniem obecnej szkoły, zajęcia dla dzieci z terenu Borku Szlacheckiego odbywały się w kilku prywatnych domach. W czasie okupacji, naprzeciw dworu w Borku (obecnie przy drodze do Rzozowa) ekonom dworski Edward Ekert wybudował na własne potrzeby duży, jednopiętrowy, jednorodzinny dom. Mieszkał w nim wraz z żoną i dziećmi do wyzwolenia. Po wojnie w 1948 roku budynek odkupiła gmina za pieniądze uzyskane ze sprzedaży pastwisk za kanałem. Przez dwa lata w budynku tym mieściła się szkoła rolnicza, a następnie szkoła podstawowa, która zajmuje budynek do dnia dzisiejszego. Budynek szkolny jest murowany, otynkowany z wielospadowym dachem. W narożniku południowo-zachodnim znajduje się półkolista zabudowana weranda. Budynek szkolny był wielokrotnie remontowany i dostosowywany do potrzeb wzrastającej liczby dzieci. W zabudowaniach gospodarczych należących także do Ekerta, znajdujących się na jednej działce (obok willi), powstało przedszkole.

Obecnie Szkoła Podstawowa wraz z Przedszkolem Samorządowym tworzą Zespół Placówek Oświatowych. Budynki zostały połączone przewiązką, tworząc jedną całość. We wrześniu 2005 roku oddano do użytku halę sportową wraz z zapleczem socjalnym. Dzięki tej inwestycji lekcje wychowania fizycznego odbywają się zgodnie z wymogami podstawy programowej oraz zasadami bezpieczeństwa. Hala jest wykorzystywana także przez dzieci przedszkolne, bowiem wszystkie zajęcia ruchowe są prowadzone na sali gimnastycznej. Hala służy także społeczności Borku Szlacheckiego - zajęcia w godzinach popołudniowych mają grupy treningowe klubu sportowego, odbywają się zajęcia "fitness" dla par. Ciągłe zmienia się otoczenie szkoły i przedszkola, dzieci mają do swojej dyspozycji boisko, a przedszkolaki ogródek zabaw, którego wyposażenie systematycznie się poprawia. Ogródek jest ogrodzony, podobnie jak teren boiska. Ogrodzenia wymaga jeszcze teren za budynkiem szkoły i hali sportowej. Mimo licznych przeróbek, remontów i adaptacji pomieszczeń budynek jest za mały i niedostosowany do obecnych wymogów pracy z dziećmi – w 3 salach lekcyjnych ma zajęcia 6 klas (90 uczniów). Sale szkolne i przedszkolne (60 dzieci) są małe, ciemne, nie ma korytarzy a co za tym idzie przestrzeni do wykorzystania w czasie przerw międzylekcyjnych. Kuchnia i jadalnia są wspólne dla szkoły i przedszkola – ciasnota nie pozwala na wydawanie większej ilości posiłków. Poprawy warunków pracy wymaga także biblioteka szkolna, brak miejsca jest powodem dla którego nie działa w szkole świetlica, chociaż ze względu na zmieniającą się strukturę zamieszkania i zatrudnienia mieszkańców wsi jest pilna potrzeba jej uruchomienia. Mimo trudnych warunków lokalowych szkoła i przedszkole są jednymi z najlepszych w gminie. Z wytężoną, codzienną pracą nauczycieli oraz posiadany przez nich autorytetem wiążą się nierozdzielnie wyniki uzyskiwane przez jej uczniów na sprawdzianach ogólnopolskich, konkursach i olimpiadach przedmiotowych różnego szczebla. Przy szkole działa chór i zespół taneczny biorący udział licznych konkursach i festiwalach. Placówka rokrocznie organizuje liczne imprezy integracyjne dla uczniów, ich rodzin i wszystkich mieszkańców miejscowości, w tym m.in. Piknik Rodzinny, Jasełka, uroczyste obchody Dnia Babci i Dziadka, kiermasze ozdób i kartek.

- **filia Biblioteki Miejskiej** – Gmina podnajmuje pomieszczenie w prywatnym budynku gospodarczym. Posiada w zasobach kilka tysięcy pozycji, z których chętnie korzystają mieszkańcy miejscowości. W bibliotece znajdują się stanowiska komputerowe umożliwiające mieszkańcom skorzystanie z dostępu do Internetu.

- **kościół** – Kościół parafialny wybudowano w latach 1992-1997, a poświęcono w 1998. Tuż obok Kościoła zlokalizowano budynek plebanii wraz z pomieszczeniami przeznaczonymi na działalność przyparafialną. Obecnie sale wykorzystywane są tylko częściowo.

- **cmentarz** – usytuowany w zachodniej części wsi, w odległości ok. 2 kilometrów od kościoła, wspólny dla dwóch parafii: Borku Szlacheckiego i Rzozowa. Cmentarz powstał w 1988 roku. Pierwsza osoba z Borku Szlacheckiego została pochowana w 1989 r.

2.4.3 Rolnictwo i gospodarka

Przed II wojną światową Borek Szlachecki była typową wsią rolniczą. Zdecydowana większość mieszkańców utrzymywała się z pracy na roli. Sytuacja zaczęła ulegać zmianom w trakcie gwałtownej industrializacji po II wojnie światowej, gdzie ogromna część mieszkańców znalazła zatrudnienie w skawińskich przedsiębiorstwach (Elektrownia, Szamotołka, Koncentraty Spożywcze, Huta Aluminium). Zmianie uległa struktura ludności i pojawiła się nowa warstwa społeczna tzw. chłoporobotników. Kolejne zmiany nastąpiły wraz z rokiem 1989r. większość mieszkańców porzuciła uprawę roli na rzecz pracy w przemyśle lub usługach (obecnie działa 5 średniej wielkości gospodarstw rolnych).

W Borku Szlacheckim zarejestrowanych jest 66 podmiotów gospodarczych w których znajdują zatrudnienie okoliczni mieszkańcy. Dominują zakłady małe. Istnieją kilka zakładów średniej wielkości. Największą firmą jest firma „Gomibud” działająca w branży budowlanej, zatrudniająca ok. 200 osób. Inne większe firmy to: „Ver – Tom” oraz „Pagum” zatrudniające po ok. 60 pracowników.

2.5. Kapitał społeczny i ludzki

Na terenie miejscowości działa kilka organizacji społecznych:

- Ludowy Klub Sportowy „Borkowianka”

Przy klubie działa sekcja piłki nożnej, w ramach której funkcjonują 2 drużyny: seniorów i juniorów. Obydwie biorą udział w rozgrywkach organizowanych przez Małopolski Związek Piłki Nożnej. Klub posiada boisko sportowe zlokalizowane przy drodze powiatowej, prowadzącej do miejscowości Rzozów. Przy boisku znajduje się budynek klubowy. W okresie jesienno – zimowym treningi odbywają się na przyszkolnej sali gimnastycznej.

Klub bierze aktywny udział w organizacji imprez kulturalno-rozrywkowych na terenie wsi (wspólnie ze szkołą i Radą Sołecką) np. imprezy sportowe dla dzieci, festyny, gromadzące dzieci nie tylko z Borku Szlacheckiego.

- Koło Gospodyń Wiejskich „Szlachcianki”

Powstało pod koniec 2009 roku. Organizacja działa nieformalnie, spotkania ze względu na brak lokum odbywają się w prywatnym domu. Na jednym z pierwszych spotkań został wybrany Zarząd. W chwili obecnej Koło liczy 29 osób i ma już na koncie kilka ciekawych działań: udział w konkursie organizowanym przez Urząd Miasta i Gminy w Skawinie „Najciekawszy zestaw potraw wigilijnych”, udział w gminnym spotkaniu wigilijnym w Skawinie, na którym zostały zaprezentowane potrawy przyrządzone przez członkinie Koła, a których później mogli spróbować wszyscy uczestnicy spotkania. Koło jest dopiero na początkowym etapie działalności, ale już widać zapał i zaangażowanie wszystkich członkiń do podejmowania różnych inicjatyw w przyszłości.

- Młodzieżowy zespół muzyczny „Audiomachina”

Został założony na początku 2009 roku. Pierwszy publiczny występ miał miejsce w Skawinie w maju 2009 r. podczas cyklicznie organizowanej, plenerowej imprezy „Bieg Skawiński - Zachowaj Trzeźwy Umysł”. Zespół uświetnił również kilka innych imprez odbywających się na terenie Gminy: „Dni Skawiny”, gminny „Turniej Sołectw” w Facimiechu czy piknik rodzinny w Borku Szlacheckim. Obecnie w skład zespołu Audiomachina wchodzi 7 młodych osób, które spotykają się na próbach, odbywających się z braku pomieszczenia dla organizacji społecznych na terenie Borku w domu prywatnym. Młodzi muzycy przygotowują nowe aranżacje znanych piosenek, a także próbują pisać i komponować swoje.

- **grupa ministrancka** działająca przy parafii pod wezwaniem Zwiastowania Najświętszej Marii Panny. Powstała w 1986 r. Parafia utrzymuje intensywne kontakty ze Zgromadzeniem Sercanów. Ministranci co roku wyjeżdżają do ośrodków Sercanów na tygodniowe wakacyjne rekolekcje połączone z wypoczynkiem.

- **Społeczny Komitet Bezpieczna Doga Krajowa 44** – założony w 2005 roku w celu poprawy stanu DK 44. Reprezentowali go przedstawiciele (po jednej osobie) wsi położonych wzdłuż drogi krajowej. Współdziałanie Komitetu z różnymi instytucjami i osobami zaowocowało przystąpieniem GDDKiA do pierwszego etapu remontu (poprawa nawierzchni, budowa chodników). Komitet wciąż podejmuje działania mających na celu poprawę stanu bezpieczeństwa komunikacyjnego na DK 44.

- imprezy integracyjne

Corocznie Rada Sołecka lub LKS organizuje festyny, w których uczestniczą mieszkańcy Borku Szlacheckiego i okolicznych miejscowości. Z roku na rok można zaobserwować rosnącą ilość gości którzy biorą udział w tej imprezie. Festyny odbywają się na przyszkolnym boisku sportowym.

Ponadto organizatorem szeregu imprez integrujących mieszkańców miejscowości jest Zespół Placówek Oświatowych (Pikniki Rodzinne, Jasełka, uroczyste obchody Dnia Babci i Dziadka itp.).

3. Ocena mocnych i słabych stron miejscowości Borek Szlachecki

Na podstawie analizy zasobów, opracowano korzystne i niekorzystne czynniki wewnętrzne, tj. cechy wewnętrzne sołectwa – silne i słabe jego strony, jak i czynniki zewnętrzne, tj. potencjalne szanse i zagrożenia występujące w otoczeniu, które mogą mieć wpływ na przyszłość sołectwa i jego mieszkańców.

Czynniki wewnętrzne	
MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> • dogodna lokalizacja – bliskość miasta, • dobrze rozwinięta komunikacja zbiorowa (MPK, PKP, bus), • szkoła z infrastrukturą sportową (sala gimnastyczna) wraz z oddziałem przedszkolnym • dobry stan infrastruktury technicznej • duże tereny (ok. 5 ha) z przeznaczeniem na kompleks rekreacyjno - sportowy • duża ilość wolnych terenów pod inwestycje (po przyjęciu zmian do Studium Uwarunkowań Zagospodarowania Przestrzennego) • dodatni przyrost naturalny • duża ilość ludności napływowej, świadcząca o atrakcyjności miejscowości • potencjał społeczny – duża ilość organizacji społecznych • prężnie działająca szkoła, integrująca mieszkańców (imprezy integracyjne organizowane przez szkole) • dobrze wyposażona filia Biblioteki Miejskiej wraz z stanowiskami komputerowymi i dostępem do Internetu • duża ilość podmiotów gospodarczych • bliskość strefy przemysłowej Skawina Zachód, • zwarta zabudowa • atrakcyjne położenie (kanał i płaskie tereny, wzniesienia i punkty widokowe) 	<ul style="list-style-type: none"> • położenie przy ruchliwym szlaku komunikacyjnym (DK 44), wpływające na poziom bezpieczeństwa, poziom hałasu i zanieczyszczenie środowiska • brak kanalizacji sanitarnej, • położenie w niedalekiej odległości od wysypisk odpadów komunalnych i przemysłowych, dużych zakładów przemysłowych (była Huta Aluminium, Elektrownia Skawina) wpływające na zanieczyszczenie środowiska (śmieci, zanieczyszczenie powietrza, zatrucie zbiorników wodnych) • brak miejsca do spotkań (świetlice, Domu Ludowego), • brak centrum sportowo-rekreacyjnego • mała, niedostosowana do dużej ilości dzieci szkoła • brak ogólnodostępnego placu zabaw • słaba oferta dla młodzieży (przy szkole oferowane są tylko zajęcia dla dzieci) • brak chodników dla pieszych • brak forum komunikacji z mieszkańcami • istnieje boisko i tereny lecz słabo dostępne • słaba baza LKS-u - brak chodników, parkingu, oświetlenie drogi, zły stan szatni, brak bieżącej wody

Czynniki Zewnętrzne

SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> • możliwość uzyskania środków z funduszy Unii Europejskiej, • możliwość uzyskania środków ze źródeł zewnętrznych (dopłaty bezpośrednie, Sektorowe Programy Operacyjne, funduszy celowych itp.) • moda na mieszkanie „za miastem”, rozwój budownictwa jednorodzinnego, • rozwój strefy gospodarczej Skawina Zachód, • uruchomienie kolei podmiejskiej, skracającej czas podróży do Krakowa 	<ul style="list-style-type: none"> • skażenie środowiska (brak działań zmierzających do zabezpieczenia i rekultywacji składowiska odpadów) • utworzenie nowych zakładów przemysłowych w strefie gospodarczej Skawina-Zachód oraz rozbudowa elektrowni skutkujące zwiększeniem ilości zanieczyszczeń • budowa obwodnicy Skawiny, łączącej się z DK 44 na terenie Borku Szlacheckiego, skutkująca wzrostem ruchu samochodowego • duża konkurencja w zakresie pozyskiwania środków unijnych, • migracja młodzieży związana z edukacją i poszukiwaniem pracy, • kryzys gospodarczy na świecie (możliwość ucieczki kapitału, lub braku chętnych na inwestowanie w strefie),

4. Wizja Rozwoju Borek Szlachecki

4.1 Dlaczego chcemy odnowy wsi?

- chcemy żyć w pięknym estetycznym otoczeniu,
- chcemy poprawić warunki codziennego życia, wyrównać nasze szanse z miastem,
- chcemy skorzystać z okazji rozwoju, jaką dają dodatkowe środki finansowe pochodzące ze źródeł zewnętrznych
- chcemy zapewnić dobre warunki życia i rozwoju osobowego dla wszystkich mieszkańców,
- chcemy się lepiej poznać i zintegrować,
- chcemy dbać o naszą tradycję i historię, być świadomymi swojego dziedzictwa

4.2 Jak się zorganizujemy?

Stworzymy nieformalną grupę odnowy wsi, w skład której wejdą przedstawiciele organizacji działających na terenie miejscowości oraz osoby zaangażowane w jej rozwój. Aby skutecznie i efektywnie zrealizować POM i nakreślone w nim zadania planujemy ścisłą współpracę i odbywanie regularnych spotkań, które będą służyć koordynacji podejmowanych działań, prowadzących do osiągnięcia założonych celów.

4.3 Nasza wizja – jakie ma być nasze życie?

Borek Szlachecki będzie:

- wsią nowoczesną, bezpieczną i wygodną – z kanalizacją, dobrymi drogami, infrastrukturą społeczną
- dającą szansę na wypoczynek, sport i rekreację dla wszystkich mieszkańców i osób przyjezdnych (boisko sportowe, świetlica wiejska, plac zabaw dla dzieci)
- miejscem aktywnej pracy społecznej, kulturowej i edukacyjnej z zapewnionym zapleczem infrastrukturalnym dla podejmowanych inicjatyw
- wsią dbającą o ochronę środowiska i poprawę walorów przyrodniczych i turystycznych
- wsią zintegrowaną, z aktywną i nowoczesną społecznością, dbającą o dzieci i młodzież, a także integrującą wszystkich nowo przybyłych, tak by każdy mieszkaniec czuł się ważnym członkiem naszej społeczności i miał jak najlepsze warunki do rozwoju.

4.4 Misja

Celem naszych działań i podejmowanych wysiłków jest to, aby Borek Szlachecki stał się:

- atrakcyjnym i bezpiecznym miejscem zamieszkania, rekreacji i wypoczynku oraz rozwoju osobowego

- miejscowością wygodną i bezpieczną z rozwiniętą infrastrukturą społeczną i techniczną służącą poprawie jakości życia jej mieszkańców

– wsią zachowującą charakter wiejski, kultywującą lokalne tradycje, przyjazną dla środowiska naturalnego, dbającą o dziedzictwo przyrodnicze i kulturowe.

5. Opis planowanych zadań inwestycyjnych i przedsięwzięć aktywizujących społeczność lokalną w okresie 2010-2017 (w kolejności wynikającej z przyjętych priorytetów rozwoju miejscowości)

Realizacja opisanych poniżej przedsięwzięć przyczyni się do:

- kształtowania obszarów o szczególnym znaczeniu dla zaspokojenia potrzeb mieszkańców, sprzyjających nawiązywaniu kontaktów społecznych, ze względu na ich położenie oraz cechy funkcjonalno przestrzenne,
- odnowy i rozbudowy miejsc do sportu, rekreacji i wypoczynku
- rewitalizacji zabytków i innych obiektów o znaczeniu dla dziedzictwa kulturowego
- wzrostu aktywności społecznej

5.1 Zadania inwestycyjne.

<i>Lp</i>	<i>Nazwa Projektu</i>	<i>Cele Projektu</i>	<i>Realizator Projektu</i>	<i>Okres realizacji</i>	<i>Szacunkowy koszt</i>	<i>Źródła finansowania</i>
1	Budowa kanalizacji sanitarnej na terenie miejscowości.	- wzrost jakości życia mieszkańców - ochrona środowiska - wzrost atrakcyjności wsi	Gmina Skawina	2011-2014	10 000 000	środki własne Gminy Skawina, środki UE
2	Budowa świetlicy wiejskiej wraz z centrum sportowo rekreacyjnym	- stworzenie warunków do spotkań działających na terenie wsi organizacji społecznych, - integracja społeczna mieszkańców - wzrost atrakcyjności miejscowości- poprawy dostępności do bazy sportowej, - stworzenie zaplecza dla mieszkańców chcących aktywnie spędzać wolny czas uprawiając sport, - propagować zdrowy model życia wśród dzieci i młodzieży, jak i dorosłych mieszkańców wsi. - wzrost liczby osób uprawiających sport, - popularyzacja sportu wśród młodzieży.	Gmina Skawina	2011 -2017	1 000 000	środki własne Gminy Skawina, środki własne sołectwa, środki zewnętrzne
3	Rekultywacja i zabezpieczenie znajdującego się	- poprawa stanu środowiska naturalnego - wzrost atrakcyjności miejscowości	Gmina Skawina	2010 - 2017	3 000 000	środki własne Gminy Skawina, środki zewnętrzne

	nieopodal składowiska odpadów					
4	Budowa chodników i oświetlenia ulicznego przy DK 44 i drodze powiatowej	<ul style="list-style-type: none"> - poprawę bezpieczeństwa komunikacyjnego, 	Gmina Skawina, GDDKiA, Starostwo Powiatowe	2010-2017	500 000	środki własne Gminy, środki zewnętrzne
5	Rozbudowa szkoły	<ul style="list-style-type: none"> - stworzenie odpowiednich warunków do nauczania, spełniających współczesne standardy edukacyjne - wyrównywanie szans edukacyjnych i rozwojowych dla dzieci z obszarów wiejskich - wzrost atrakcyjności wsi, 	Gmina Skawina	2011 - 2017	1 000 000	środki własne Gminy Skawina, środki zewnętrzne
6	Remont obiektu LKS Borkowianka (remont szatni, zapewnienie dostępu do bieżącej wody)	<ul style="list-style-type: none"> - poprawa warunków funkcjonowania klubu sportowego - poprawy dostępności do bazy sportowej, -propagować zdrowy model życia wśród dzieci i młodzieży, jak i dorosłych mieszkańców wsi. -wzrost liczby osób uprawiających sport, - popularyzacja sportu wśród młodzieży. 	Gmina Skawina, LKS Borkowianka	2010 - 2012	20 000	środki własne Gminy Skawina, środki zewnętrzne
7	Rozwój infrastruktury turystyczno-rekreacyjnej	<ul style="list-style-type: none"> - wzrost atrakcyjności wsi, - poprawy dostępności do bazy sportowej, -propagowanie zdrowego modelu życia wśród dzieci i młodzieży, jak i dorosłych mieszkańców wsi. - wzrost atrakcyjności turystycznej gminy -rozwój oferty spędzania wolnego czasu 	Gmina Skawina LGD	2011-2017	10 000	środki własne Gminy Skawina, środki zewnętrzne

Zadania nieinwestycyjne.

<i>Lp</i>	<i>Nazwa Projektu</i>	<i>Cele Projektu</i>	<i>Realizator Projektu</i>	<i>Lata realizacji</i>	<i>Szacunko wy koszt</i>	<i>Źródła finansowania</i>
1.	Organizowanie imprez kulturalnych, sportowych, i rekreacyjnych (zawody, festyny, pikniki).	-kultywowanie tradycji -integrację społeczności lokalnej - umożliwiał aktywne spędzenie wolnego czasu.	Rada Sołecka Gmina Skawina Szkoła Organizacje społeczne	2010-2017	70 000	środki własne sołectwa środki własne Gminy Skawina, środki zewnętrzne

Podsumowanie

Realizacja Planu Odnowy Miejscowości, utworzonego na podstawie przeprowadzonej analizy mocnych i słabych stron wsi oraz identyfikacji najważniejszych potrzeb przyczyni się do rzeczywistej odnowy miejscowości w latach 2010 – 2017. Wykonanie POM-u uzależnione jest od zaangażowania mieszkańców, wsparcia władz Gminy oraz pozyskania środków zewnętrznych.

Źródła:

- Zinkow Julian: „Wokół Tyńca i Skawiny. Przewodnik monograficzny”, Wydawnictwo „Platan”, Kraków 1995.
- „Kapliczki, figury i krzyże przydrożne w Gminie Skawina”, Publikacja UMiG Skawina, Skawina 2007